

Republika Slovenija

21. 5. 2019

Ministrstvo za finance

Župančičeva 3

1000 Ljubljana

e-naslov: gp.mf@gov.si

Zadeva: Pripombe in predlogi v zvezi z novim predlogom Zakona o postopku sodnega varstva nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank (predlog Vlade Republike Slovenije, april 2019)

Spoštovani,

poleg številnih drugih bančnih vlagateljev, je tudi Hranilnica LON d.d., Kranj, ki jo zastopata predsednik uprave dr. Jaka Vadnjal in član uprave Bojan Mandič na podlagi izrednih ukrepov prenehanja kvalificiranih obveznosti bank, ki jih je Banka Slovenije konec leta 2013 (oziroma 2014 Banki Celje) izrekla šestim slovenskim bankam, utrpela precejšnjo premoženjsko škodo.

Ministrstvo za finance je 1. februarja 2019 v javno obravnavo predložilo predlog Zakona o postopku sodnega varstva nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank, katerega namen je odpraviti z odločbo Ustavnega sodišča RS, št. U-I-295/13 z dne 19. 10. 2016 (**»odločba USRS«**) ugotovljeno ustavno neskladje Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 96/13; **»ZBan-1L«**) oziroma na njegovi podlagi sprejetega 350a. člena Zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 99/10 s spremembami in dopolnitvami, **»ZBan-1«**), ter nekdanjim imetnikom zagotoviti učinkovito sodno varstvo.

Po javni obravnavi je Vlada Republike Slovenije v Državni zbor dne 9. aprila 2019 posredovala dopolnjeni predlog zakona (EPA 515-VIII, **»Predlog zakona«**), ki ga bo Državni zbor obravnaval po rednem postopku.

V primerjavi s prejšnjimi verzijami predloga zakona izpostavljamo, da Predlog zakona vsebuje nekatere pozitivne vidike in rešitve, ki so po naši oceni boljše od tistih v prejšnjih verzijah, hkrati pa so le-te tudi bolj v skladu z odločbo USRS, in sicer glede:

- za sojenje v predmetnih postopkih Predlog zakona predvideva izključno krajevno pristojnost mariborskega Okrožnega sodišča. Glede na to, da bi bilo sicer za sojenje pristojno Okrožno sodišče v Ljubljani, ki je najbolj obremenjeno sodišče v državi, omenjeno rešitev z vidika hitrosti postopkov ocenjujemo kot pozitivno;

- predlog zakona predvideva vzpostavitev virtualnih (t.j. elektronskih) podatkovnih sob, v katerih bi nekdanjim imetnikom omogočen dostop do ustreznih dokumentov;
- dostop do podatkov v podatkovnih sobah je tožnikom omogočen do konca postopka pred sodiščem, kar je po naši oceni v skladu z odločbo USRS;
- predlog zakona ustrezno ureja obrnjeno dokazno breme. Navedeno pomeni, da je dokazno breme glede obstoja razlogov iz 253.a člena ZBan-1 in pogojev iz petega odstavka 261.a člena ZBan-1 na Banki Slovenije;
- predlog zakona določa, da sodišče izda t.i. »sodbo o temelju«, ko je stvar glede podlage zrela za odločitev. Omenjena vsebina po našem mnenju uresničuje zahteve Ustavnega sodišča po ekonomičnosti in uniformnosti postopkov.

Kljub zgornjemu ponovnemu natančnem pregledu Predloga zakona ugotavljamo, da tudi dopolnjeni Predlog zakona, v kolikor bo sprejet v predlagani vsebini, nekdanjim imetnikom še vedno ne bo v celoti zagotavljal pravice do učinkovitega sodnega varstva. Predlog zakona namreč še vedno v celoti ne udejanja vsebine odločbe USRS, temveč od nje odstopa, in sicer predvsem zaradi tega, ker ne predvideva posebno hitrih in ekonomičnih postopkov kolektivnega sodnega varstva. Predlog zakona sicer predvideva določena postopkovna odstopanja od uporabe rednih določb pravnega postopka, oziroma pravil, ki veljajo za gospodarski spor, vendar še vedno ne ustreza stališčem in navodilom iz odločbe USRS. Glede na podatke, da je bilo oškodovanih 100.000 imetnikov bančnih delnic in 2.000 lastnikov podrejenih obveznic, je s precejšnjo verjetnostjo mogoče pričakovati množične in s procesnega vidika dolgotrajne postopke. Iz tega razloga ponovno predlagamo, da se opravi premislek o dopolnitvah Predloga zakona z določbami, ki bodo omogočale možnost sklenitve kolektivne sodne poravnave, kar opredeljujemo v nadaljevanju.

Z namenom, da bo zakon preстал morebitno ustavno presojo, in nekdanjim imetnikom zagotovil spoštovanje njihove ustavne pravice do učinkovitega sodnega varstva, pa v nadaljevanju posredujemo tudi naše konkretne predloge sprememb in dopolnitev Predloga zakona.

Ob tem pojasnjujemo, da na začetku (pod točko I.) tega dokumenta podajamo naše predloge sprememb in dopolnitev posameznih členov, pri členih, kjer to ocenjujemo za potrebno, pa z namenom lažjega razumevanja naših predlogov navajamo tudi čistopis posameznega dela člena po upoštevanju naših predlogov. Obrazložitev predlaganih sprememb in dopolnitev pa podajamo na koncu (pod točko II.) tega dokumenta.

I. Predlagane spremembe in dopolnitve

1. K 4. členu:

Predlagamo, da se v 4. členu doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

(2) »Ne glede na prvi odstavek tega člena se v postopku, ki teče v skladu s tem zakonom, ne uporabljajo pravila o omejevanju navajanja novih dejstev in dokazov do konca prvega naroka za glavno obravnavo in pravila o omejevanju obsega pripravljalnih vlog, ki se smejo

vložiti v postopku. Prav tako lahko sodišče v postopku, ki teče po tem zakonu, ugotavlja tudi dejstva, ki jih stranke niso navajale, ter zbere vse podatke, potrebne za pravilno in zakonito odločitev.«

Predlagamo tudi, da se Predlog zakona dopolni z določbami, ki bodo omogočale sklenitev kolektivne sodne poravnave ter določile pogoje za njen zavezujoč učinek za vse nekdanje imetnike. Predlagamo, da se za členom 4. doda nov 4.a. člen z naslednjim besedilom:

**»4.a člen
(poravnava)**

(1) V postopku, ki v zvezi z odločbo o izrednih ukrepih, izrečeno posamezni banki, teče v skladu s tem zakonom, je poravnava veljavno sklenjena, če z njo soglašajo tožniki, katerih skupna višina terjatev v posameznem redu kvalificiranih obveznosti banke, ki so na podlagi odločbe o izrednih ukrepih prenehale, znaša vsaj 60 odstotkov skupne višine terjatev tega reda vseh tožnikov v postopku. Za veljavno sklenjeno poravnavo se takšna večina tožnikov zahteva za vsak posamezni red kvalificiranih obveznosti banke. Poravnava, s katero je dogovorjeno celotno ali delno poplačilo prejšnjega reda kvalificiranih obveznosti, je dovoljena le, če je z njo hkrati dogovorjeno celotno poplačilo kvalificiranih obveznosti vseh kasnejših redov.

(2) Za ugotavljanje večine upnikov iz prvega odstavka tega člena se za kvalificirane obveznosti prvega reda upošteva število lastniških finančnih instrumentov (delnic), za kvalificirane obveznosti drugega in tretjega reda pa nominalna vrednost finančnih instrumentov, ki so na podlagi odločbe o izrednih ukrepih prenehali.

(3) V postopku, ki teče v skladu s tem zakonom, sodišče ne dovoli poravnave, če:

- z njo ne soglašata toženka ter tožniki, katerih večina se zahteva, kot je to določeno s prvim odstavkom tega člena;

- če z njo ni upoštevan vrstni red poplačila posameznih redov kvalificiranih obveznosti, kot je določeno s prvim odstavkom tega člena; in

- če poravnava ne obsega vseh redov kvalificiranih obveznosti posamezne banke ter vseh vrst kvalificiranih obveznosti v tem redu.«

2. K 12. členu:

Predlagamo, da se v 12. členu doda nov odstavek, ki se glasi:

»Pravnomočna sodna odločba, s katero je sodišče odločilo o tožbenih zahtevkih tožnikov iz prvega odstavka tega člena, učinkuje za vse nekdanje imetnike. Sodišče objavi sodno odločbo, s katero je odločilo o zahtevkih tožnikov iz prvega odstavka 12. člena tega zakona, v Uradnem listu Republike Slovenije. V odločbi, ki se objavi, se prekrijejo podatki, ki so poslovna skrivnost, osebni podatek ali se štejejo za zaupne.«

3. K 13. členu:

Predlagamo, da se vsebina člena spremeni tako, da se glasi:

»Tožba iz prejšnjega člena se lahko vloži najpozneje v desetih mesecih od vzpostavitve virtualne podatkovne sobe«.

4. K 18. členu:

Naslov člena se spremeni tako, da se glasi »plačilo sodne takse«, besedilo člena pa se spremeni tako, da se glasi:

»Ne glede na določbe zakona, ki ureja plačilo sodnih taks, se v postopkih, ki tečejo v skladu s tem zakonom, sodna taksa ne plača.«

Za sedanjim 18. členom se dodajo trije novi členi (18.a, 18.b in 18.c člen) z v nadaljevanju navedenim besedilom:

Za 18. členom se doda nov 18.a člen, ki se glasi:

»18.a člen (stroški)

»(1) Predujem za vse stroške postopka, razen predujma za stroške skupine izvedencev, založi Republika Slovenija.

(2) V primeru, če sodišče odloči, da tožniki niso upravičeni do poplačila škode, nosi vsak tožnik le stroške svojih pooblaščenecv. Banka Slovenije sama nosi svoje stroške.

(3) Ne glede na uspeh v pravdi, stroškov iz prvega odstavka tega člena, ki jih založita Republika Slovenija in Banka Slovenije, ne krijejo tožniki. Povrnitev stroškov, ki jih je založila, Republika Slovenija zahteva od Banke Slovenije skladu s pogodbo iz šestega odstavka 26. člena tega zakona ali v ločenem postopku.«

Za 18.a členom se doda nov 18.b člen, ki se glasi:

»18.b člen (umik tožbe ali pravnega sredstva)

»(1) Za umik tožbe, ki je vložena v skladu s tem zakonom, potem ko se je tožena stranka z vložitvijo odgovora na tožbo spustila v obravnavanje glavne stvari, ni potrebna privolitev tožene stranke. Smiselno enako velja, če tožniki umaknejo pravno sredstvo.

(2) V primeru umika tožbe ali pravnega sredstva tožniki nosijo samo stroške postopka svojih pooblaščenecv, glede ostalih stroškov pa se smiselno uporabljajo določbe 18.a člena tega zakona.«

Za 18.b členom se doda nov 18.c člen, ki se glasi:

»18.c člen (skupni zastopnik)

»(1) Zaradi varstva pravic nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti posamezne banke, ki niso vložili tožbe v skladu z 12. členom tega zakona, imenuje sodišče po uradni dolžnosti skupnega zastopnika teh nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti posamezne banke.

(2) Skupni zastopnik ima položaj zakonitega zastopnika. Skupni zastopnik je stranka postopka. Pri uveljavljanju interesov nekdanjih imetnikov mora ravnati s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika.

(3) Za skupnega zastopnika je lahko imenovan le odvetnik. Imenovana oseba lahko imenovanje odkloni le, če za to obstajajo utemeljeni razlogi.

(4) Skupni zastopnik ima pravico do povrnitve stroškov in nagrade za svoje delo. Višino stroškov in nagrade skupnega zastopnika odmeri sodišče.

(5) Pravnomočni sklep o imenovanju skupnega zastopnika objavi sodišče v Uradnem listu Republike Slovenije.»

5. K 21. členu:

Predlagamo, da se predmetni člen spremeni tako, da se glasi:

*»21. člen
(upravičenost do povrnitve škode)*

Nekdanji imetniki so v zvezi z izrednimi ukrepi prenehanja kvalificiranih obveznosti upravičeni do povrnitve škode v primeru ugotovljenih razlik med obravnavo kvalificiranih obveznosti v skladu z ZBan-1 ter v skladu s standardi, ki so veljali v drugih državah evro območja v istem obdobju in z mednarodnimi standardi nadzora bank, kot so jih za vse države evro območja kot celoto določili Evropska centralna banka, Evropska komisija ter Evropski bančni organ (v nadaljnjem besedilu: pravilna obravnava) in obravnavo kvalificiranih obveznosti pri uporabi izrednih ukrepov (v nadaljnjem besedilu: dejanska obravnava).«

6. K 22. členu:

Predlagamo, da se tretji odstavek 22. člena dopolni, tako, da se na koncu sedanjega besedila doda nova alineja, ki se glasi:

- *»- ki je bila zaposlena ali je bila uslužbenec Evropske komisije, Evropske centralne banke in Evropskega bančnega organa, kar velja tudi v primeru prenehanja njenega delovnega razmerja pri teh institucijah, če je bila pri kateri od njih zaposlena v obdobju 12 mesecev preden so bili posamezni banki izrečeni izredni ukrepi, ali če obstajajo drugi razlogi, ki vzbujajo utemeljen dvom o njeni nepristranskosti.«*

7. K. 25. členu:

Predlagamo, da se prvi odstavek tega člena spremeni tako, da se glasi:

»Ugotovljena škoda se obrestuje od dneva izdaje odločbe Banke Slovenije do izplačila odškodnine. Ugotovljena škoda se obrestuje po obrestni meri, ki je v času teka obresti

znašala toliko kot polovica obrestne mere zakonskih zamudnih obresti. Če Banka Slovenije tožniku ne izplača odškodnine v roku za izpolnitev, se višina škode od prvega naslednjega dneva po poteku tega roka obrestuje po obrestni meri zakonskih zamudnih obresti.«

Predlagamo črtanje drugega odstavka tega člena.

II. Obrazložitev predlaganih sprememb in dopolnitev

1. K 4. členu:

Menimo, da 4. člen Predloga zakona ni povsem v skladu s stališči odločbe USRS. Slednja namreč ugotavlja, da je bila ureditev odškodninskega varstva po 350a. členu ZBan-1 neskladna z Ustavo predvsem zaradi tega, ker ni predvidevala (i) posebnih in prilagojenih postopkovnih pravil, ki bi odtehtala neravnotežje med tožniki in BS ter (ii) posebno hitrih in ekonomičnih postopkov kolektivnega sodnega varstva. Uporaba rednih določb pravnega postopka, oziroma pravil, ki veljajo za gospodarski spor, ne ustreza stališčem in navodilom iz odločbe USRS. Obrazložitev tega člena se sicer sklicuje na možnost predloga za senatno sojenje ter enotno sosporništvo, kar pa po našem mnenju ni dovolj za zagotovitev spoštovanja zgoraj navedenih stališč iz odločbe USRS.

Prav tako bi k spoštovanju omenjenih stališč iz odločbe USRS pripomogel učinek *erga omnes*, ki bi ga morala imeti sodba, izdana v postopkih po tem zakonu. V primeru *erga omnes* učinka sodne odločbe bo namreč tožnikov bistveno manj kot sicer, kar bo posledično pomenilo manj množične in s procesnega vidika kratkotrajnejše postopke, s čimer se uresničuje zahteva Ustavnega sodišča po hitrih postopkih. Takšni sodni postopki, v katerih bo manjše število tožnikov, bodo tudi cenejši, saj bo z njimi povezanih manj stroškov, kar pomeni bolj ekonomične postopke, kakor jih je zahtevalo tudi Ustavno sodišče (več o *erga omnes* učinku bo sicer obrazloženo v nadaljevanju).

Ocenjujemo, da so prejšnje verzije Predloga zakona vsebovale nekatere določbe, ki so odstopale od splošnih pravil ZPP, in so bile po našem mnenju bolj v skladu s stališči iz odločbe USRS, ki glede na izkazano neravnotežje med strankami predlaga posebna pravila vodenja postopka. Odločba USRS se torej zavzema za odstop od splošnih pravil ZPP in določbe, ki so se nanašale na to, da lahko stranke dejstva in dokaze predlagajo vse do konca glavne obravnave ter da sodišče ni vezano le na dokazne predloge strank, so bile zato bistveno bolj skladne z odločbo USRS.

S predlaganim novim, 4.a členom, zakon predvideva možnost sklenitve kolektivne poravnave. Sklenitev kolektivne poravnave je ena od možnih rešitev spora, ki bo zadovoljila obe strani, zato je smotrno, da zakon vsebuje ustrezne podlage, ki bodo omogočile njeno sklenitev.

2. K 12. členu:

Ocenjujemo, da Predlog zakona ne predvideva ustreznega posebnega in naravi spornih razmerij prilagojenega postopka, katerega pomen za zagotovitev učinkovitega sodnega varstva nekdanjim imetnikom je v odločbi USRS poudarilo Ustavno sodišče. Odločba USRS namreč zavzema stališče, da posamezni tožniki na splošno niso v položaju, da bi glede na naravo razmerja lahko učinkovito uveljavljali razloge, ki se po naravi stvari dotikajo kompleksnih vprašanj bančnega poslovanja. Predlog zakona je namreč (še sploh v primerjavi s prvotno predvidenimi rešitvami) nenaklonjen nekdanjim imetnikom, saj vse nekdanje imetnike, ki želijo odškodnino, sili v vlaganje tožb in ne predvideva več prvotno predvidenega *erga omnes* učinka izdane sodbe. Pri tem Predlog zakona glede teka samega postopka in predvsem povrnitve stroškov postopka, ne predvideva bistvenih odstopanj od določb zakona, ki ureja pravni postopek, zaradi česar ocenjujemo, da bodo

predmetni postopki zaradi množice tožnikov zelo zamudni in dragi ter posledično neekonomični. Po našem mnenju predvidena zakonska ureditev ne sledi zahtevam Ustavnega sodišča po naravi spornega postopka prilagojenem in ekonomičnem sodnem postopku, v katerem bi bilo vzpostavljeno ustavno skladno procesno ravnovesje med tožniki in Banko Slovenije. Določbe glede združitve postopkov namreč v celoti ne sanirajo negativnih učinkov predvidoma izjemno velikega števila tožnikov, zato bi po našem mnenju le *erga omnes* učinek izdane sodbe ublažil siceršnje neravnovesje in zamudnost predmetnih postopkov ter učinkovito prispeval k *de facto* hitrejšim in bolj ekonomičnim postopkom.

3. K 13. členu:

Predlog zakona je glede na prejšnjo verzijo skrajšal rok za vložitev tožbe. Poleg tega Predlog zakona v 29. členu določa, da mora ATVP virtualno podatkovno sobo vzpostaviti v roku treh mesecev od uveljavitve zakona. V tem primeru bi torej nekdanji imetniki dejansko imeli na voljo le sedem mesecev za pregled in preučitev objavljenih dokumentov, ter pripravo in vložitev tožbe, kar pa ni v skladu z zahtevami iz odločbe USRS. V slednji je namreč jasno navedeno, da morajo imeti nekdanji imetniki po tem, ko jim je omogočen dostop do vseh relevantnih podatkov, na voljo še dovolj časa za pripravo tožbe. Glede na navedeno predlagamo, da rok za vložitev tožbe teče od trenutka vzpostavitve virtualne podatkovne sobe dalje.

4. K 18. členu:

Glede na to, da nekdanji imetniki s svojimi ravnanji niso z ničemer pripomogli k izreku izrednih ukrepov oziroma k nastanku škode, ki je nastala zaradi njihovega učinka, kljub temu pa so, če želijo priti do odškodnine, primorani vložiti tožbe po tem zakonu, menimo, da bi morali biti ti postopki oproščeni plačil sodnih taks, zato predlagamo spremembo 18. člena in dopolnitve z novimi členi v zvezi s stroški postopka.

Predlog zakona gleda plačila oziroma povrnitve stroškov postopka upošteva splošno pravilo ZPP, in sicer da morajo tožniki v primeru neuspeha povrniti nasprotni stranki vse stroške pravnega postopka. Predlog zakona tudi določa, da morajo tožniki, razen predujma za stroške skupine izvedencev, založiti predujem za vse stroške v zvezi z izvedbo dokazov, ki jih bodo predlagali. Menimo, da bi bila edina z vidika stališč odločbe USRS sprejemljiva rešitev, da ima v postopku po tem zakonu izdana sodba *erga omnes* učinek, pri čemer bi bili tisti tožniki, ki bi se odločili za vložitev tožbe, oproščeni plačila sodnih taks, skladno z načelom *erga omnes* učinka sodbe, pa bi bilo treba ustrezno urediti tudi plačilo stroškov pravnega postopka, ki so po Predlogu zakona na plečih nekdanjih imetnikov, ki bodo vlagali tožbe, saj bodo morali slednji, v primeru, da ne uspejo, sami kriji vse pravne stroške.

Pri ureditvi, katera od strank je dolžna nositi stroške postopka, je treba upoštevati, da iz odločbe USRS izhaja, da morajo biti postopki sodnega varstva nekdanjih imetnikov ekonomični. Upošteva je zgornje specifične postopkov po tem zakonu menimo, da bi morala ne glede na izid postopka (torej tudi v primeru zavrženja ali zavrnitve tožbe) tožena stranka (tj. Banka Slovenije) nositi svoje stroške postopka. Predlagana dopolnitev temelji na vsebinsko podobni določbi, ki jo vsebuje Zakon o upravnem sporu (četrty odstavek 25.

člena ZUS-1). Predlagano oprostitev plačila sodnih taks pa narekuje že osnovno načelo pravičnosti in poštenosti.

5. K 21. členu:

Menimo, da je ureditev v obliki »pedagoških« norm sodišču neprimerna, saj je sodišče pri izvajanju dokazov in njihovi oceni, samostojno in neodvisno, in zato člen, ki bi sodišču dajal smernice, katere dokaze naj (zlasti) izvede (pri čemer iz same obrazložitve tega člena izhaja, da sodišče na te predloge ni vezano in da lahko izvaja tudi povsem druge dokaze), ni potreben.

Zato predlagamo, da se ta člen preoblikuje tako, da bo namesto smernic sodišču, katera vprašanja naj razjasni, urejal pravico nekdanjih imetnikov do odškodnine, ter definiral »pravilno« in »dejansko« obravnavo kvalificiranih obveznic.

V zvezi z definicijo »pravilne obravnave« poudarjamo, da obstajajo številni indici (na kar je v odločbi USRS opozorilo tudi Ustavno sodišče), ki kažejo, da so bila dejstva, na podlagi katerih je bil posamezni banki izrečen izredni ukrep, ugotovljena napačno. Zato bi zakon nekdanjim imetnikom nedvomno moral omogočiti, da v zvezi z ugotavljanjem tozadevnega dejanskega stanja (npr. ali so bili pravilni izračuni kapitalskega stanja v bankah, ter ali so bila pravilno ugotovljena dejstva, na podlagi katerih so bili narejeni ti izračuni) zahtevajo sodno presojo; od tozadevnega s strani sodišča ugotovljenega dejanskega stanja (tj. ali so bili podani pogoji za izrek izrednega ukrepa posamezni banki ali ne, in če da, v kakšnem obsegu), pa bi morala biti odvisna tudi pravica nekdanjih imetnikov do odškodnine.

Menimo pa, da je mogoče o »pravilni obravnavi« kvalificiranih obveznosti govoriti le v primeru, če je bila njihova obravnava ob izrekanju izrednih ukrepov ne samo v skladu z ZBan-1 (kot je določeno v trenutnem besedilu Predloga zakona), temveč tudi v skladu s standardi, ki so bili pri izrekanju izrednih ukrepov uporabljeni v drugih državah evro-območja, in v skladu z mednarodnimi standardi nadzora bank (načelo sorazmernosti in mednarodne primerljivosti). Glede na to, da so pri izrekanju izrednih ukrepov sodelovale tudi evropske institucije, zlasti Evropska komisija, Evropska centralna banka in Evropski bančni organ, vprašanje utemeljenosti, potrebnosti in sorazmernosti izreka izrednih ukrepov ne sme biti presoјano samo z vidika slovenskega pravnega reda (torej določil ZBan-1), temveč mora biti pri tem upoštevana tudi širša, evropska, dimenzija.

Pri ugotavljanju razlike med pravilno in dejansko obravnavo kvalificiranih obveznosti oziroma pri ugotavljanju (ne)pravilnosti ugotovljenih dejstev, bi Predlog zakona moral določati, da je treba upoštevati tudi *mednarodne standarde za sanacijo bank, ki so bili uporabljeni v drugih državah evro območja*, saj bi bilo le na takšen način mogoče dobiti objektivno oceno poskusnega eksperimenta, ki se je v letu 2013 in 2014 tajno izvedel v slovenskih bankah. Ustavno sodišče je poudarilo, da so v primeru, če se ugotovi, da so bila relevantna dejstva pri izreku odločb o izrednih ukrepih zmotno ocenjena, nekdanji imetniki upravičeni do popolne odškodnine; ugotovitev, ali so bila dejstva ocenjena zmotno ali ne, pa je lahko pravilna le ob upoštevanju načela sorazmernosti in mednarodne primerljivosti v Sloveniji izvedenega testnega eksperimenta. Dejstvo namreč je, da so bile predpostavke in kriteriji, ki so bili upoštevani pri dejansko uporabljenem scenariju bistveno preostri, predvsem pa niso bili sorazmerni kriterijem uporabljenim v drugih državah članicah EU, npr. s scenarijem, ki je bil uporabljen pri reševanju bank v Španiji, ali s

scenariji, ki jih je EBA predpostavila v testnem eksperimentu 2014 za države evro območja.

S predlagano dikcijo tega člena bo tako mogoče zagotoviti spoštovanje načela sorazmernosti in mednarodne primerljivosti, torej tega, da se bo pri ugotavljanju »pravilne obravnave« kvalificiranih obveznosti (oziroma ugotavljanju utemeljenosti tožnikovih zahtevkov) upoštevalo tudi, ali so bili izrečeni izredni ukrepi v skladu s standardi, uporabljenimi v drugih evropskih državah, in v skladu z mednarodnimi standardi nadzora bank.

6. K 22. členu:

Glede na dikcijo drugega odstavka 22. člena obstaja precejšnja verjetnost, da bodo strokovnjaki, ki bodo člani skupine izvedencev, ravno uslužbenci Evropske komisije, Evropske centralne banke in Evropskega bančnega organa, kar pa po našem mnenju ni sprejemljivo. Te institucije so namreč sodelovale pri določanju kriterijev, na podlagi katerih se je izračunavala kapitalna ustreznost bank, ki so jim bili izrečeni izredni ukrepi, zaradi česar so njihovi uslužbenci v konfliktu interesov, in zaradi tega ne smejo biti člani skupine izvedencev. Posebej pomenljivo pri tem je, da so bili predstavniki Evropske komisije in Evropske centralne banke tudi člani Usmerjevalnega odbora, ki je s svojim delovanjem bistveno vplival na sprejemanje odločitev o izrednih ukrepih, iz česar prav tako izhaja, da bi bil v primeru njihovega imenovanja v skupino izvedencev, podan očiten konflikt interesov tako Evropske komisije, kot tudi Evropske centralne banke.

7. K 25. členu:

Predmetni predlog člena povsem na novo določa obrestno mero, po kateri se obrestuje ugotovljena škoda in povsem arbitrarno ter v nasprotju z odločbo USRS določa, da je tožnik upravičen do povrnitve škode le v višini vrednosti, po kateri je pridobil posamezno kvalificirano obveznost.

Predlog zakona določa, da se ugotovljena škoda obrestuje po obrestni meri, ki jo je v času teka obresti uporabljala Evropska centralna banka za operacije glavnega refinanciranja. Podatki Evropske centralne banke¹ kažejo, da je predmetna obrestna mera za kritično obdobje praktično enaka 0,00%, zaradi česar je s Predlogom zakona predvidena višina obrestne mere zamudnih obresti nedopustna. V tem primeru namreč nekdanji imetniki ne bi prejeli nobenega nadomestila za izgubo denarja, čeprav jim slednje (v primeru upravičenosti do odškodnine) pripada, kakor to izhaja tudi iz obrazložitve Predloga zakona. Glede na navedeno predlagamo, da se uporabi obrestna mera zamudnih obresti, pri čemer se slednja zmanjša za polovico, in bi tako znašala 4 %. Menimo, da je takšna obrestna mera primerna in pravična, saj ne vsebuje kaznovalnega učinka.

Drugi odstavek tega člena omejuje višino vrednosti odškodnine, do katere je upravičen nekdanji imetnik, in sicer na vrednost po kateri je nekdanji imetnik kvalificirano obveznost pridobil. V zvezi s tem je v obrazložitvi navedeno, da naj bi se interes tožnika priznaval kot dejanska škoda. Drugi odstavek ni v skladu z odločbo USRS, ki izrecno določa, da je interes vlagatelj tipičen premoženjski interes, katerega prizadetost je mogoče učinkovito

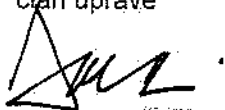
¹ <https://www.bsi.si/statistika/obrestne-mere/obrestne-mere-evropske-centralne-banke>.

saniirati samo s prisoditvijo *poine denarne odškodnine*. Omejitev na višino vrednosti, po kateri je nekdanji imetnik pridobil finančni instrument ni v skladu z definicijo poine denarne odškodnine, zaradi česar predlagamo črtanje predmetnega odstavka.

Vijudno pozdravljamo,

Hraniinica LON d.d., Kranj

Bojan Mandič
član uprave

dr. Jaka Vadnjak
predsednik uprave

